

NOTULE VAN 'N SPESIALE VERGADERING VAN DIE SWARTLAND MUNISIPALE RAAD GEHOU IN DIE STADSAAL, MALMESBURY OP DONDERDAG, 24 AUGUSTUS 2023 OM 10:00

TEENWOORDIG:

Speaker, rdh M A Rangasamy
Uitvoerende Burgemeester, rdh J H Cleophas
Uitvoerende Onderburgemeester, rdl J M de Beer

RAADSLEDE:

Bess, D G (DA)	Penxa, B J (ANC)
Booyesen, A M (VF+)	Pieters, C (ANC)
Daniels, C (DA)	Pypers, D C (DA)
Duda, A A (EFF)	Smit, N (DA)
Fortuin, C (ANC)	Soldaka, P E (ANC)
Jooste, R J (DA)	Van Essen, T (DA)
Le Minnie, I S (DA)	Van Zyl, M (DA)
Ngozi, M (ANC)	Vermeulen, G (VF+)
O'Kennedy, E C (DA)	Warnick, A K (DA)
Papier, J R (GOOD)	

Beampptes:

Munisipale Bestuurder, mnr J J Scholtz
Direkteur: Siviele Ingenieursdienste, mnr L D Zikmann
Direkteur: Beskermingsdienste, mnr P A C Humphreys
Direkteur: Elektriese Ingenieursdienste, mnr T Möller
Direkteur: Finansiële Dienste, mnr M A C Bolton
Direkteur: Korporatiewe Dienste, me M S Terblanche
Direkteur: Ontwikkelingsdienste, me J S Krieger
Bestuurder: Sekretariaat en Rekords, me N Brand

1. OPENING

Die Speaker verwelkom die Uitvoerende Burgemeester, raadsdames, raadshere, raadslede, amptenare en lede van die publiek.

Ds Y Fortuin van die St Thomas Anglikaanse Kerk, Malmesbury open die vergadering met skriflesing en gebed op uitnodiging van die Speaker.

Raadslede en amptenare word deur die Speaker geluk gewens met verjaardae in die maand van Augustus.

Medelye word betoon aan rdl N Smit en die Speaker met die afsterwe van naasbestaandes.

2. VERLOF TOT AFWESIGHEID

BESLUIT dat kennis geneem word dat rdh B J Stanley afwesig is sonder verlof.

Die Speaker, op navraag vanaf rdl B J Penxa, bevestig dat rdh Stanley se bywoning van vergaderings gemonitor word ter voldoening aan die Gedragskode vir Raadslede en dat die betrokke boetes vir afwesigheid gehef sal word.

3./...

3. AFVAARDIGINGS/VERKLARINGS EN MEDEDELINGS/VOORLEGGINGS

BESLUIT dat kennis geneem word van die mededeling deur die Munisipale Bestuurder dat die vergadering op datum 'n SPESIALE raadsvergadering is.

4. SAKE VIR BESPREKING

4.1 GOEDKEURING VAN DIE 2023/2024 OORROL AANSUIWERINGSKAPITAAL- EN BEDRYFSBEGROTING (5/1/1/1, 5/1/1/2-2023/24)

Artikel 28 van die Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur, Wet 56 van 2003 bepaal die omstandighede vir die oorweging van 'n Oorrol Aansuiweringskapitaal- en Bedryfsbegroting.

Die Munisipale Bestuurder noem, na aanleiding van rdl J R Papier se navraag aangaande die aanwending van R20 miljoen ontvang vanaf die Weskaapse Departement van Onderwys, dat daar twee skole in die Swartland munisipale gebied gebou gaan word onder die "rapid school building programme", naamlik in Darling en Ilinge Lethu. Die bou van die skool in Ilinge Lethu is onderhewig daaraan dat daar 'n toegangspad vanuit Darlingweg gebou word.

Nadat die Munisipaliteit in Julie 2023 (ná die goedkeuring van die 2023/2024 meerjarige begroting) van die projekte in kennis gestel was, was daar samespreking met die Departement van Onderwys gevoer. Die Munisipale Bestuurder kon daarin slaag om befondsing ten bedrae van R20 miljoen te bekom vir die bou van die toegangspad. Die Munisipale Bestuurder bedank die Direkteur: Siviele Ingenieursdienste vir die praktiewe optrede om gereed te wees om die projek te implementeer en sodoende die investering van ±R100 miljoen vir die bou van twee nuwe skole in die Swartland munisipale gebied te laat realiseer.

Die Munisipale Bestuurder noem dat die Raad in Maart 2023 goedkeuring verleen het vir die aansuiwering van R10 945 000 wat ontvang is vir die verkryging van rugsteun-kragopwekkers, soos in detail uiteengesit in die aanhangsels tot die verslag. Weens die feit dat die befondsing eers in Maart 2023 ontvang is en die afleweringstydperk vir toerusting ±38 weke is, is dit nodig om die balans te laat oorrol na die 2023/2024 finansiële jaar.

Die Uitvoerende Burgemeester noem dat Swartland Munisipaliteit die bou van volhoubare vennootskappe ondersteun en is dankbaar vir die befondsing wat ontvang is vanaf die Provinsiale Regering.

Die Speaker bring die aangeleentheid tot stemming en word die goedkeuring van die Oorrol-Aansuiweringskapitaal- en Bedryfsbegroting (in die afwesigheid van een raadslid) beslis met 21 stemme ten gunste daarvan, met een raadslid wat buite stemming bly.

BESLUIT

(op voorstel deur rdh J H Cleophas, gesekondeer deur rdl N Smit)

- (a) Dat kennis geneem word dat die Begrotingsbeheer Komitee vergader het om die verduidelikings en motiverings van die finansiële en ingenieurspersoneel te oorweeg in 'n poging om die Uitvoerende Burgemeester te adviseer insake die pad vorentoe;
- (b) Dat goedkeuring verleen word vir die oorrol van die ongespandeerde "Emergency Municipal Load-Shedding Relief" fondse soos goedgekeur deur Provinsiale Tesourie ten opsigte van die 2022/2023 finansiële jaar, vir die bedrag van R8 593 277 en die oorrol van eie fondse (CRR) vir die bedrag van R3 158 155;
- (c) Dat die Raad kennis neem van die addisionele fondse wat ontvang is in die vorm van 'n werklike koste finansiële bydrae deur die WKOD om 'n nuwe toegangspad en verwante munisipale dienste ten bedrae van R20 miljoen (BTW uitgesluit) te bou;

4.1/...

- (d) Dat goedkeuring verleen word om die hoë-vlak Kapitaal- en Bedryfsbegroting vir 2023/2024 as volg te wysig met geen veranderinge aan die buite jare nie;

	Oorspronklike Begroting 2023/24	Oorrol Aansuiwerings begroting 2023/24	Oorspronklike Begroting 2024/25	Oorspronklike Begroting 2025/26
Kapitaalebegroting	209 052 395	240 803 827	218 968 545	208 303 329
Bedryfsuitgawes	1 071 330 062	1 072 205 062	1 174 132 994	1 371 930 505
Bedryfsinkomste	1 192 485 181	1 221 543 458	1 311 049 716	1 489 696 468
Begrote (Surplus)/ Tekort	(121 155 119)	(149 338 396)	(136 916 722)	(117 765 963)
Minus: Kapitaal Toekenninge en Donasies	107 386 943	135 980 220	115 594 000	91 660 000
(Surplus)/ Tekort	(13 768 176)	(13 358 176)	(21 322 722)	(26 105 963)

- (e) Dat kennis geneem word dat die veranderinge in die begroting geen impak op tariewe het ten opsigte van die 2023/2024 finansiële jaar of verder nie, terwyl die begrote netto surplus van R 13 768 176 verander na R 13 358 176;
- (f) Dat goedkeuring verleen word om die **Deposito-fooi te verlaag** na R100 vir die Sleutel- en Toegangskyfie (token) by die Yzerfontein Karavaanpark, wat foutiewelik verhoog was na R120 vir die huidige 2023/2024 finansiële jaar;
- (g) Dat die aangepaste begrotingskedules soos vereis deur die Begroting- en Verslagdoeningregulasies goedgekeur word soos vervat in **(Annexure B: Budget Report and B-Schedules 2023/24 – 2025/26)**;
- (h) Dat die Direkteur: Finansiële Dienste voldoen aan die vereistes van die Begrotingsomsendbriewe en –formate in die konteks van die verslagdoeningsvereistes aan Provinsiale en Nasionale Tesourie;
- (i) Dat die Dienslewering- en Begrotingimplementeringsplan (SDBIP) toepaslik dienoooreenkomstig gewysig word.

4.2 GOEDKEURING VAN DIE GOP EN BEGROTING TYDSKEDULE (2/1/4/4/1)

Die burgemeester moet ingevolge artikel 21(1)(b) van die Wet op Munisipale Finansiële Bestuur, Wet 56 van 2003 (MFMA) ten minste tien maande voor die begin van die begrotingsjaar 'n tydskedule aan die Raad voorlê met sleutel sperdatums insake die hersiening van die Geïntegreerde Ontwikkelingsplan (GOP) en begrotingsproses.

Die tydskedule is met die sakelys gesirkuleer.

Daar word kennis geneem van rdl J R Papier, ondersteun deur rdl P E Soldaka, B J Penxa en A M Booyen, se ontevredenheid dat die indruk geskep word dat die dokument reeds deur die Raad goedgekeur is met opskrif – “Approved by Council on 24 August 2023” en word versoek dat dit as ‘n konsep dokument hanteer word totdat die Raad dit goedgekeur het.

BESLUIT

(op voorstel van rdh J H Cleophas, gesecondeer deur rdl A K Warnick)

Dat die aangehegte GOP/Begrotingskedule vir die hersiening van die 2022-2027 GOP en die opstel van die jaarlikse begroting kragtens artikel 21(1) van die Wet op Munisipale Finansiële Bestuur, Wet 56 van 2003, goedgekeur word.

4.3 2024 VERGADERINGSKEDULE (3/4/2/1)

Die konsep 2024 Vergaderingskedule is met die sakelys gesirkuleer.

BESLUIT

(op voorstel van rdl A K Warnick, gesekondeer deur rdl E C O’Kennedy)

- (a) Dat die voorgestelde vergaderingskedule vir 2024 aanvaar word;
- (b) Dat die datums vir publieke insae in die plaaslike media gepubliseer word, asook op die munisipale webtuiste op ‘n halfjaarlikse basis;
- (c) Dat elke raadslid van die finale skedule voorsien word;
- (d) Dat die vergaderingskedule ook aan die Weskus Distriksmunisipaliteit, SALGA en die Provinsiale Departement van Plaaslike Bestuur voorsien word vir beplanningsdoeleindes.

4.4 MOSIE ONTVANG VANAF DIE VRYHEIDSFRONT PLUS INSAKE DIE DE HOOP BEHUISINGSPROJEK (3/2/2)

‘n Mosie is ontvang vanaf Rdl A M Booyen gedateer 16 Augustus 2023 in terme van artikel 37 van die Swartland Munisipaliteit: Verordening insake die Hou van Vergaderings, PK 8649 gedateer 19 Augustus 2022.

Die mosie handel met verskeie aspekte insake die De Hoop Behuisingsprojek en gee die Speaker geleentheid aan rdl A M Booyen om die mosie toe te lig.

Rdl D G Bess noem dat die mosie ingedien deur rdl A M Booyen ondersteun word, met verwysing van die GOP Strategiese Doelwit Nr. 3, naamlik dat die lewering van kwaliteit en betroubare dienste aan alle inwoners nie onderhandelbaar is nie.

Alhoewel rdl A K Warnick die mosie ondersteun, word die beweegrede van rdl Booyen om die mosie voor die Raad te laat dien bevraagteken in die lig daarvan dat rdl Booyen op 7 Julie 2023 ‘n Facebook-plasing gedoen het aangaande die De Hoop Behuisingsprojek wat onakkurate inligting bevat het. Rdl Warnick bevestig dat voormelde optrede teenstrydig is met die Gedragkode vir Raadslede en versoek dat ‘n ondersoek gelas word.

Rdl A M Booyen bevestig dat ‘n ondersoek ingevolge die Gedragkode vir Raadslede reeds teen haar ingestel is en dat dit nie nou tersaaklik is nie. Rdl Booyen noem dat sy op verskeie geleenthede vanaf September 2022 die defekte aan huise in die De Hoop Behuisingsprojek aan die Raad gerapporteer het en sy in besit is van stawende bewysstukke. Verder kan die opnames van raadsvergaderings nagegaan word om voormelde te staaf, ook waar rdl Penxa dit onder die Raad se aandag gebring het dat ‘n dubbelverdiepingwoning besig is om inmekaar te sak..

BESLUIT

(op voorstel van rdl D G Bess, gesekondeer deur rdl A K Warnick)

- (a) Dat die mosie, soos ingedien deur rdl A M Booyen, aanvaar word en dat terugvoering aan rdl Booyen voorsien word binne 14 tot 21 dae;
- (b) Dat die volgende inligting aan die Raad beskikbaar gestel word ten opsigte van die De Hoop Behuisingsprojek:
  - (i) Die aantal huise wat reeds gebou is en die uitgawe daaraan verbonde;
  - (ii) Die aantal huise wat met defekte aangemeld is en die uitgawe verbonde aan die herstelwerk daarvan;
  - (iii) Bevestiging of daar planne in plek is om met die defekte te handel;
  - (iv) Bevestiging of daar al enige retensiegelde aan die kontrakteur uitbetaal is.

4.5 RAADSLIDVERGOEDING: 2022/2023 FINANSIËLE JAAR (5/10/1)

Goewermentskennisgewing Nr 3807 soos afgekondig in Staatskoerant 49142 gedateer 18 Augustus 2023, asook die implikasies wat die verhoogde toelaes en byvoordele vir die Munisipaliteit as 'n Graad 4 plaaslike owerheid inhou ten aansien van die 2022/2023 finansiële jaar, is met die sakelys gesirkuleer.

Die Speaker bring die aangeleentheid tot stemming en word beslis met 21 stemme ten gunste daarvan met een raadslid wat buite stemming bly.

BESLUIT

(op voorstel van rdl N Smit, gesecondeer deur rdl A K Warnick)

- (a) Dat kennis geneem word van die inhoud van Goewermentskennisgewing 3807 soos afgekondig in Staatskoerant 49142 gedateer 18 Augustus 2023, asook die implikasies wat die verhoogde toelaes en byvoordele vir die Munisipaliteit as 'n Graad 4 plaaslike owerheid inhou ten aansien van die 2022/23 finansiële jaar, soos toegelig in Aanhangsel B tot hierdie verslag;
- (b) Dat kennis geneem word dat daar genoegsame voorsiening in die 2023/24 bedryfsbegroting gemaak is om die verhoogde toelaes en voordele te dek, en dat die Raad goedkeuring gevolglik verleen vir die implementering daarvan, terugwerkend vanaf 1 Julie 2022;
- (c) Dat daar voldoen sal word aan die oorlegplegingsvereistes van die LUR vir plaaslike regering ten einde lg. se instemming te bekom vir die implementering van die gewysigde toelaes en voordele;
- (d) Dat die Munisipale Bestuurder hom vergewis dat die inligting wat in terme van Item 18 van die Goewermentskennisgewing vereis word aan die LUR vir plaaslike regering voorgelê word, teen nie later nie as 17 September 2023;
- (e) Dat die Munisipaliteit sy misnoeë uitspreek teenoor die Nasionale Minister ten aansien van die feit dat die laat afkondiging van die boperke verhoed dat munisipaliteite pro-aktief kan begroot, en die onbedoelde gevolg van sodanige laat afkondiging wat behels dat oorlegpleging met die LUR nie betyds/effektief mee gehandel kan word nie, en dat terugbetalings aan raadslede eers in die daaropvolgende finansiële jaar geskied wat nie goeie praktyk is nie.

**GETEKEN:
SPEAKER**